

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till budget 2004 och inriktning för 2005 och 2006

Mnkr	Budget 2003	Budget 2004	Plan 2005	Plan 2006
Driftverksamhet				
Kostnader (-)	-127,3	-126,0	-126,0	-126,0
Intäkter	34,7	32,7	32,7	32,7
Netto	-92,6	-93,3	-93,3	-93,3

Nämndens uppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är en speciallagsreglerad nämnd och svarar för det övergripande miljö- och hälsoskyddet i staden. Detta innebär att nämnden ansvarar för kontroll av livsmedelshantering, inomhusmiljö, offentliga lokaler, och miljöfarlig verksamhet. Till uppgifterna hör också miljö- och luftövervakning, bullerbekämpning, djurskyddsfrågor samt planering och samordning inom miljöskyddsområdet. Nämndens verktyg är tillsyn enligt lagar, förordningar samt utvecklingsarbete och kunskapshöjande aktiviteter bland medborgare, företag och institutioner.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden leder också flera projekt inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Mål för verksamheten 2004-2006

Nämnden skall verka för skydd av människors hälsa och miljö och bidra till en långsiktigt hållbar utveckling.

Nämnden skall verka för att

- * minimera negativ miljöpåverkan på människor, luft, mark och vatten
- * energi, råvaror och material utnyttjas sparsamt och effektivt vid såväl produktion som konsumtion
- * den biologiska mångfalden skall upprätthållas och natur- och rekreationsvärden långsiktigt tryggas.

Myndighetsutövning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har som huvuduppgift att fullgöra myndighetsutövning i enlighet med miljöbalken, livsmedelslagen, djurskyddslagen, och annan lagstiftning. Miljöbalken är under översyn och skall vara klar under 2004. En kretsloppsproposition kommer att presenteras under 2003. Detta tillsammans med att ett antal EU-direktiv träder ikraft kommer att påverka nämndens verksamhet. Nämnden ansvarar även för genomförandet av stadens miljöprogram och stadens strategi för kvalitet och miljöledning. Punktlig-

hetsmål för myndighetsarbetet skall utvecklas. Möjliga effektiviseringar och samordningar till följd av den nya miljöbalken skall beaktas och tas tillvara i utvecklingsarbetet, t.ex. skall nämnden utveckla egenkontrollprogram inom olika områden. Nämnden skall bl.a. undersöka möjligheterna att utveckla myndighetssamarbetet med andra kommuner i regionen.

Utvidgat djurskydd

I nämndens ansvarsområde ingår att utöva tillsyn enligt djurskyddslagen. Utvecklingen av djurskydd går snabbt och är kopplad till utvecklingen nationellt och inom EU. Nämnden skall följa detta arbete och se till att garantera djurens skydd inom Stockholms stad. Djurskyddstillsynen bör öka tonvikten på försöksdjursanläggningar.

Nämnden bör också inom detta område samverka med de djurförsöksetiska nämnderna för att minimera antalet djurförsök.

Även stadens vilda djur kommer att ges ett utökat skydd år 2004. Nämnden ger bidrag till utomstående organisationer som arbetar med att vårda och rehabilitera skadade fåglar och vilt.

Miljöprogram

Kommunfullmäktige har beslutat om ett nytt miljöprogram för Stockholms stad. Programmet gäller för perioden 2002-2006. Miljöprogrammet skall implementeras i stadens förvaltningar och bolag. Genom införandet av miljöprogrammet ställs höga krav på insamling av data för att programmet skall kunna följas upp. Särskilt skall arbetet med radonprogrammet samt miljö- och luftövervakningen intensifieras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsammans med andra nämnder ansvarig för en rad av de mål som sätts upp i miljöprogrammet. Nämnden skall arbeta aktivt för att i samarbete med stadens övriga nämnder nå de uppställda målen.

Det är viktigt att alla anställda i staden samt stadens medborgare får kännedom om miljöprogrammets innehåll och stadens strategi för miljöarbetet. För att nå framgång i stadens miljöarbete krävs också ett utvecklat samarbete med olika externa aktörer, t.ex. stadens företagare. Här kommer Miljöcentrum att fylla en viktig funktion.

Nämnden bedriver ett arbete med indikatorer inom de områden som är viktiga för att nå en hållbar utveckling. Genom att mäta förändringar hos indikatorer syns det i vilken riktning staden är på väg och därmed kan åtgärder vidtas för att förbättra situationen. Arbetet med indikatorerna kopplas till uppföljningen av miljöprogrammet.

Det nya programmet skall också kopplas till ett samlat program för miljöövervakning som redovisar den tillståndsuppföljning som gjorts över de olika övervakningsområdena. Miljöövervakningen skall tillhandahålla beslutsun-

derlag för prioritering av åtgärder och skapa underlag för planering inom alla områden.

Vattenprogram

Vattenprogrammet är ett förvaltningsövergripande arbete, som innebär en effektivisering av stadens insatser för vattenvård. Det är viktigt att programmet ligger i linje med EU:s ramdirektiv för en gemensam vattenpolitik, det s.k. vattendirektivet. Direktivet innebär bl.a. att nämnden skall arbeta med hela avrinningsområden. Vem det är som skall ansvara för arbetet och tillsynen inom dessa områden är ännu inte helt fastställt. Direktivet för vatten innebär sammantaget att det lokalt måste finnas beredskap för att möta de krav som kan komma att ställas år 2004.

Vattenprogrammets faktadel är färdigsammanställd och arbetet med att ta fram en strategidel skall prioriteras. Strategin kommer att bli den nya ambitionsnivån i Stockholms stads fortsatta vattenarbete. I arbetet med att genomföra konkreta åtgärder bör samarbete sökas med andra nämnder och kommuner.

Övervakning av tillståndet i vattenmiljön samt mätningar är ett arbete som kommer att fortsätta under 2004.

Markföroreningar

I staden finns stora mark- och sedimentområden som är förorenade. Ett omfattande inventeringsarbete har bedrivits under flera år för att kartlägga och generera kunskap om stadens markföroreningar och för att undvika miljö- och hälsoskyddsproblem i framtiden.

Genom att fortsätta karteringsarbetet av förorenade områden kan nämnden erbjuda service till exploatörer i frågor om var förorenad mark är belägen. Nämnden skall även öka kompetensen kring vilka saneringsmetoder som bör användas i olika fall samt delta i utvecklingsarbete på detta område.

Det är viktigt att staden har tillgång till anläggningar för sanering och att dessa lokaliseras så att inte olägenheter eller hälsofara uppkommer för kringboende.

Miljömiljarden

Genom den s.k. miljömiljarden, en fond vars hela belopp skall gå till miljöinriktade insatser som sanering, restaurering av sjöar och vattendrag samt till andra angelägna miljöförbättrande åtgärder, har stadens möjligheter att hantera dessa frågor ökat. Beredskap skall finnas hos miljö- och hälsoskyddsnämnden att söka medel ur miljömiljarden för angelägna miljöprojekt. Kommunstyrelsen skall samordna de aktiviteter som görs inom ramen för denna satsning. Satsningarna skall särredovisas från stadens övriga verksamhet. Staden skall fortsätta att söka statliga medel för marksanering i all möjlig omfattning.

Trafikmiljö

Miljöaspekter förknippade med biltrafiken utgör en av stadens stora utmaningar. Vägtrafiken är den största källan till buller och luftföroreningar i staden. Arbetet med att ta fram åtgärdsprogram för miljö kvalitetsnormer skall fortgå.

Som en följd av Sveriges medlemskap i europeiska unionen har EU-direktiven i miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid, svaveldioxid, bly- och andningsbara partiklar i utomhusluft (P10) implementerats i den svenska lagstiftningen. Flera liknande direktiv är på gång t.ex. miljö kvalitetsnormen för bensen. Miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid och partiklar skall vara uppfyllda senast utgången av år 2005. Enligt miljö balken är myndigheter skyldiga att utarbeta ett åtgärdsprogram för att uppnå normerna, men detta arbete har kraftigt försenats. Att ta fram åtgärdsprogrammet skall därför vara ett omedelbart prioriterat arbete. Arbetet skall inrikta sig på att minska biltrafikens andel och förbättra förutsättningarna för en utökad kollektivtrafik i Stockholm.

Inom stadsledningskontoret finns en genomförandegrupp med uppgift att leda och samordna stadens arbete med att genomföra ett försök med miljöavgifter för trafiken genom och inom Stockholms innerstad. Informationsinsatser skall samordnas med Information Stadshuset. Miljö- och hälsoskyddsnämnden skall delta i arbetet med uppföljning och utvärdering av miljöeffekterna.

Staden skall vid översikts- och detaljplaneringen arbeta för att den totala miljöbelastningen skall minska, särskilt vad gäller trafikens miljöpåverkan.

Staden skall fortsätta satsningarna på miljöbilar. Tillsammans med satsningar på kollektivtrafik och cykelbanor bidrar det till att miljön förbättras och att framkomligheten ökar. För att uppnå målen för miljöbilssatsningen är det viktigt att nämnder och bolagsstyrelser välja sådana fordon när de byter ut äldre fordon. Staden tillskjuter medel så att nämndernas och bolagsstyrelsernas kostnader för miljöbilar inte överstiger kostnaden för konventionella fordon. Vidare skall satsningarna på att underlätta för näringslivet att använda miljöbilar fortsätta. Stockholms miljöbilsprojekt är delvis EU-finansierat och ligger i framkant inom EU:s satsning på miljöbilsområdet.

Luftövervakningen har inneburit minskade kostnader med anledning av att kostnaderna för mätningarna har kunnat skäras ned och modelleringen har ökat. Gällande EU-direktiv ställer minimikrav på mätningars omfattning och kvalitet, vilket innebär att kraven har ökat vad gäller nya ämnen såsom bensen och partiklar. Nya miljö kvalitetsnormer kommer att innebära ökade krav. Stockholm stad skall delta i internationellt samarbete på området och vara kompetensledande då det gäller utveckling av mätteknik.

Växthusgasprogram

Kommunfullmäktige har beslutat om ett nytt växthusgasprogram som bl.a. innebär att mål om minskning av koldioxidutsläppen sätts till 4,0 ton koldiox-

id (ekvivalenter) per kommuninvånare år 2005. För att underlätta genomförandet av de åtgärder som krävs, söker staden statsbidrag från klimatinvesteringsprogrammet (KLIMP). Information kring programmet skall integreras med informationen om miljöprogrammet. För detta avsätts extra medel. Staden har på grund av sin trafiktäthet goda förutsättningar att bidra till en minskning, även för Sverige i sin helhet, av växthusgaser. Även tillgången till en fungerande kollektivtrafik, som kan utökas, bidrar till ett bra handlingsutrymme.

Handlingsprogrammet för biologisk mångfald

En genomtänkt fysisk planering som förhindrar att mark, luft och vatten förstörs genom exploateringen är grunden för åtgärder för bevarande av den biologiska mångfalden. Natur och miljöhänsyn skall ingå tidigt i stadens rutiner för markupplåtelse.

Handlingsprogrammet för biologisk mångfald skall föreslå konkreta åtgärder för att värna och utveckla stadens biologiska mångfald. Möjligheten till återetablering av de arter som försvunnit från kommunen samt möjligheten att skapa ekologiska spridningskorridorer bör, med hänsyn till den ekologiska balansen, beaktas. I Artarken finns omfattande material om situationen i Stockholm. Artarken skall fortsättningsvis underhållas och vidareutvecklas. Kommunfullmäktige har beslutat om mål för den biologiska mångfalden och att Artarken skall användas i det löpande planarbetet. För att säkra mångfalden och värna skyddsvärda arter måste det informationssystem som finns i Artarken utgöra obligatoriskt underlag i det löpande planarbetet.

Livsmedel

En viktig fråga för stadens invånare är kvaliteten på livsmedel. Nämnden har tillsynsansvaret. Utvecklingen går snabbt och det finns nya frågor att ta ställning till. Det är viktigt att staden ökar insatserna för konsumentupplysning om bl.a. livsmedels innehåll, ursprung och märkning. Kraven på ursprungsmärkning och innehållsförteckning är starka hos konsumenterna. Nämnden bör följa upp och kontrollera denna märkning. För att öka insatserna på bl.a. detta område har en konsumentnämnd inrättats under 2003. Miljö- och hälso-skyddsnämnden skall samverka med konsumentnämnden och stadsdelsnämndernas konsumentupplysare samt Agenda 21-samordnare.

Nämnden får i uppdrag att utreda hur kostrådgivningen till stadsdelsnämnderna skall kunna förstärkas.

Livsmedelstillsynen skall i högre grad anpassas till kraven från Livsmedelsverket och EU:s förordningar.

I Stockholm pågår en omfattande livsmedelshantering i lokaler som är godkända och i lokaler som ej är godkända. Vid lokaler utan godkännande pågår ingen tillsyn. Det är därför viktigt att verksamheterna inventeras och identifieras och att ansökan om godkännanden initieras. Därefter måste verksamheterna bli föremål för reguljär tillsyn. Trots utökade resurser från år 2003 är resur-

serna för livsmedelskontroll förhållandevis små för att upprätthålla kraven på kontroll som kommer från EU och Livsmedelsverket.

Miljökommunikation

Idag ställs stora krav på egenkontroll hos stadens verksamhetsutövare, vilket leder till ökade krav på stadens miljökommunikation. Miljöbalken och miljöprogrammet kräver stora insatser vad gäller dialog med stadens invånare, föreningsliv och företagare. Staden måste därför se över och utveckla sin samlade miljökommunikation.

En genomgång av nämnders och bolagsstyrelser miljöinformation bör ske och en gemensam strategi utvecklas. Nämnden bör i ökad utsträckning använda Internet för att på ett pedagogiskt sätt förklara komplicerade miljöfrågor.

I arbetet med att höja kunskapen bland stadens medborgare, företag och institutioner krävs nära samarbete med stadsdelsnämnderna, näringslivsnämnden och konsumentnämnden.

Miljöcentrum

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsammans med näringslivsnämnden fått i uppdrag att upprätta ett miljöcentrum i syfte att stimulera ett miljöarbete hos stadens företag samt bistå dessa med miljökompetens. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bör ha en aktiv roll i detta arbete.

Ekologiskt byggande

Programmet för ekologiskt byggande är viktigt att förnya, särskilt med tanke på den kritik som kom med revisorernas rapport år 2002. Nämnden skall bygga upp en informationsverksamhet i samarbete med stadsbyggnadskontoret samt följa inspektionsverksamheten.

Nämnden skall fortsätta inventeringsarbetet av PCB i fastigheter i Stockholm och minst 70 % av alla fastigheter med PCB-haltiga fogmassor skall vara sanerade under 2006.

För att uppnå målen för radon enligt riksdagens delmål för inomhusmiljön och Stockholms stads miljöprogram avsätts extra medel.

Agenda 21

Agenda 21 är ett viktigt åtagande och en process där miljöfrågor, ekonomi och sociala frågor skall integreras i riktning mot en hållbar utveckling och en målmedveten hushållning med alla resurser. Agenda 21-arbetet handlar i stor utsträckning om folkbildning och åtgärder i människors närmiljö. Nämnden har ett ansvar att stödja varje stadsdelsnämnds arbete med Agenda 21. För att stärka arbetet med Agenda 21 i Stockholm är ett nära samarbete mellan nämnden, stadsdelsnämnderna och nätverket för Agenda 21 naturligt.

Förebyggande allergiarbete

Det är angeläget att de framgångsrika allergiförebyggande insatserna får fortsätta. Allergiprogrammet bör återupprättas som ett måldokument efter ett uppföljningsarbete. De lokala allergikommittéerna bör stödjas. På senare år har tillsynsinsatserna för stadens skolor varit begränsade. Det är viktigt att nämnden prioriterar detta område, då 2004 är barnallergiår.

Stockholm som ekokommun

Nämnden skall fortsätta utreda förutsättningarna och arbeta för att Stockholms stad skall bli en ekokommun.

Övrigt

Nämnden bedriver program- och projektverksamhet inom viktiga miljöområden. Det gäller bl.a. radonmätningar, bulleranalyser och elektromagnetisk strålning. Nämnden skall eftersträva att integrera dessa projekt i den ordinarie verksamheten med prioritering inom befintlig budget. För att kretsloppsanpassa avfallsmängderna i Stockholm skall miljö- och hälsoskyddsnämnden i samverkan med renhållningsnämnden ta fram kriterier för dispens för glesare sophämtning. Genom att ha en differentierad taxa för avfall kan det således löna sig att kompostera och källsortera.

Budget 2004

Kostnaderna uppgår till 126,0 mnkr och intäkterna till 32,7 mnkr, vilket är en minskning av kostnaderna med 1,3 mnkr och intäkterna med 2,0 mnkr jämfört med föregående år. Förändringen beror på ökade kostnader för insatser inom radonområdet och information om klimat- och investeringsprogrammet (KLIMP) samt minskade kostnader för i huvudsak konsulttjänster. Minskningen av intäkterna motsvaras av en minskning av kostnaderna med 2,0 mnkr för verksamhetsanpassning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

28. Förslaget till budget 2004 och inriktning för 2005 och 2006 för **Miljö- och hälsoskyddsnämnden** godkänns.

Förändring mellan kommunfullmäktiges budget 2003 och kommunstyrelsens förslag till budget 2004 redovisas i bilaga 1:32.

Reservationer och yrkanden redovisas i del 2 till denna budget.

Utdrag ur kommunfullmäktiges protokoll den 17 juni 2003

Beslut

Kommunfullmäktige hade alltså beslutat att

R VIII
MHN:8

- * i första hand skall staden följa “förorenaren betalar-principen” och se till att verksamhetsutövaren betalar för sanering av förorenad mark. Staden har också under 2003 uppmanat regeringen att se över regelverket vad gäller stödet för marksanering
- * i övrigt bifalla kommunstyrelsens förslag.